

Rissa den 20.05.2020

Høringsinnspill til landbruksplan 2020 – 2023 for Indre fosen kommune.

Tine Rissa produsentlag har gjennomgått planen. Denne fremstår som godt gjennomarbeidet, men vi vil likevel fremme noen forslag til endringer. Mye av planen er skrevet før Covid 19 førte til store endringer i samfunnet, og som vi nå ser vil føre til endrede levemønstre for flere år fremover, kanskje i hele denne planens periode. Vi ser allerede et økt forbruk av melkeprodukter, og Tine trenger mere volum av melk. Forholdstallene ift melkekvote er økt. Pr i dag kan vi produsere 1% over kvote og Tine har denne uka signalisert at de ønsker et enda høyere forholdstall resten av året.

I Indre fosen kommune er det over flere år solgt mere kvote ut av kommunen enn det er kjøpt inn. Vi mener dette er mulig å reversere, og ønsker en mere offensiv tilnærming til dette i planen.

Ut fra en totalvurdering i melkeproduksjonen vil vi derfor fremme forslag om en endring i **Hovedmål 2, delmål 2.5.**, fra å opprettholde melkekvote i kommunen til å **øke melkeknoten i kommunen og unngå nedgang i antall melkebruk.**

Melkeproduksjonen er selve bærebjelken i landbruket i Indre fosen. Næringa står for mange av sekundærarbeidsplassene i kommunen. Vi kommenterer de viktigste;

- Vi har ei god veterinærdekning i kommunen, og sammen utgjør de ei godt fungerende veterinærvaktordning. Vi får likevel signaler om at de fleste veterinærene synes de har for lite å gjøre. En videre nedgang i melkeproduksjonen kan føre til at veterinærer slutter, og at det av samme grunn blir vanskeligere å rekruttere nye veterinærer inn til kommunen. Ei god veterinærdekning er viktig ift. god dyrevelferd, både for behandling av sykdom/skader og forebygging mot sykdom. God dyrevelferd gir god bondevelferd.
- Landbruksverksteder og service er godt utbygd i kommune. Imidlertid ser vi også her at det foregår strukturendringer på grunn av færre kunder. Bl.a har Felleskjøpet slitt med å opprettholde et lokalt verksted i Rissa. I landbruket har skjer det store teknologiske endringer på landbruksmaskiner som gjør oss avhengig av å motta hjelp av serviceteknikere. Det er avgjørende at vi har nærhet til verkstedene slik at vi får rask og kyndig hjelp når ting går i stykker. Også her er melkenæringa den største forbruker av tjenester.

Videre under delmål 2.5, ser vi en utfordring i å unngå nedgang i antall melkebruk samtidig som en skal opprettholde kvotegrunnlaget i kommunen.

Vi har fortsatt mange bruk med båsfjøs. I 2024 kommer pålegg om kalvingsbinger, noe som krever ombygging og investering. Når det kommer nye krav er det alltid noen som teller på knappene om de skal fortsette eller legge ned. Det er rimelig å anta at det også i vår kommune vil være noen som velger å legge ned og selge kvoten sin. For kvoteåret 2022 skal

40% av kvotesalg gå tilbake til staten. Alternativet til å selge kan være å leie ut. Det vil da være viktig at vi har et system fanger opp dette slik at kvoten leies ut til andre melkebønder i kommunen

Ved de samme bås fjøsene er det noen som går med planer om ombygging eller nybygging. De fleste av disse brukene har pr i dag for lite kvotegrunnlag til å realisere en større utbygning. Skal vi unngå at antall melkebruk i kommunen reduseres, må det nødvendigvis kjøpes kvoter fra andre kommuner.

Økt kvotegrunnlag krever også større grovforgrunnlag. **I Indre fosen kommune har vi grovforgrunnlag til å produsere mere melk enn i dag.**

Hovedmål 1.

Vi ønsker her å ta inn et konkret mål for å påvirke statlige myndigheter; **Påvirke statlige myndigheter til å fjerne de konkurransepolitiske virkemidlene i PU-ordningen for melk.**

Da myndighetene innførte disse ordningene var det for å hjelpe andre aktører som Q meieriene og Synnøve Finden til å ta opp konkurransen mot Tine som inntil da hadde nesten monopol melk. Under tiden har dette endret seg og en ser at nå Q-meieriene har etablert seg godt både på østlandet og Jæren. De henter melk fra bønder nær seg, og selger størstedelen av sine produkter på sentrale strøk.

Tine innehar rollen som markedsregulator på melk og har dermed henteplikt på melk over hele vårt langstrakte land. Dette gjør at Tine må hente melk der Q-meieriene synes innfrakten av melk blir både for lang og dyr.

Ut fra ovennevnte vil vi hevde at virkemidlene er utdaterte og rammer Tine økonomisk ift til andre aktører.

Alle melkeprodusenter i Indre fosen og hele Trøndelag leverer melka si til Tine. Vi ønsker derfor lokal påvirkning til sentrale politikere og departement for å omgjøre ordninga. Bedre økonomi i Tine vil føre til økt tilbakebetaling til bønder i vår kommune og dermed økt skatteinngang

Pkt 2.10. Pådriver i landbruksnæringa. Vi ønsker å løfte frem dette punktet da vi tror det er viktig ift til at alle bønder har potensiale til å ta ut større verdier både på jord med økt avling, og i fjøset med bedre tilvekst på dyr og fylling av melkekvoter. I tillegg mener vi en slik person også kan jobbe med rekruttering inn til jordbruket.

Mvh Jomar Gomo for Tine Rissa produsentlag